

تداوم مسیر هنری و فرهنگی

علیرضا و مریم با ترکیب تجربه ها و علاقه های شخصی خود، مسیر مستقلى در حوزه فرهنگ، هنر و آموزش کودکان و نوجوانان ایجاد کرده اند. آن ها تصمیم گرفتند با اجرای نمایش عروسکی و تئاتر، در حوزه کودک و نوجوان تخصص کسب کرده و مباحث آموزشی و اسلامی را از این طریق به کودکان منتقل کنند. علیرضای گوید: خلاهای زیادی در حوزه تربیت اسلامی برای این گروه سنی وجود دارد. برای همین تصمیم گرفتیم مسیری را در تئاتر عروسکی ترسیم کنیم که به اندیشه کودک و نوجوان شکل بدهد و محتوای مذهبی را از این طریق به کودکان منتقل کنیم.

مریم ادامه می دهد: برای انتقال مفاهیم مورد نظرمان، به عروسک های بیشتری نیاز داشتیم. ورود عروسک های بیشتر باعث شد آقا علیرضا به گرد همان اضافه شود. نویسندگی و کارگردانی را او به عهده گرفت و ساخت عروسک و اجراهای نمایشی هم برعهده من بود.

اولین کار مهمی که بدون هیچ حمایتی برای رسیدن به اهدافشان دنبال کردند، سفرشان به اربعین و اجرای موبکسپار نمایش عروسکی بوده است. علیرضای گوید: در سال های شیوع کرونا عروسک هایی را که مریم خانم برای هدفمان ساخته بود، برداشتیم و به این سفر معنوی رفتیم تا مفاهیم مذهبی را در این سفر به کودکان منتقل کنیم.

این سفر چند باری انجام شد و علیرضا مستند های «رؤیای من و عروسک هایم» و «تنها خواهم رفت» را از فعالیت مریم در این سفر ساخت. او می گوید: این مستند ها نگاهی متفاوت به موقعیت اربعین، از منظر کودک و نوجوان دارد. در این مستند ها، تلاش مریم را می بینیم که با اجرای نمایش عروسکی، روایت کودکان غزه را به تصویر می کشد. اما در این مسیر با چالش هایی هم روبه رومی شود.

مریم از اشتیاق و استقبال خوب کودکان و بزرگ ترها در این سفر می گوید. از اینکه چطور روایت های مادر بزرگ عروسکی از کودکان غزه توانست اشک کودک و بزرگ را در اربعین جاری کند. او می گوید: این احساسات نشان می دهد که نمایش عروسکی می تواند ابزاری قدرتمند برای انتقال مفاهیم عمیق به این گروه سنی و حتی بزرگ ترها باشد.

«ترپچه» به تلویزیون می رود

اجرای نمایش های عروسکی برای دانش آموزان در دهه فاطمیه از دیگر فعالیت های این زوج هنری در چند سال اخیر بوده است. مریم و علیرضا توانستند به همت سازمان اوقاف و امور خیریه خراسان رضوی برای تعداد زیادی از دانش آموزان در دهه فاطمیه نمایش عروسکی اجرا کنند و مفاهیم دینی و اخلاقی را به کودکان آموزش دهند. قندک، کندک، نخودی، لاشخور، خانوم جان و... جزو عروسک های محبوب دانش آموزان هستند. مریم توانسته است با صدا سازی خوب و مناسب برای این شخصیت ها آن ها را در ذهن کودکان ماندگار کند. او می گوید: اکثر دانش آموزانی که برایشان نمایش عروسکی اجرا کردیم، هشت ساله و بزرگ تر بودند؛ دانش آموزان این دوره های بیشتر با مفاهیم و داستان ارتباط برقرار می کنند. نمایشی هم برای دانش آموزان کلاس اول ابتدایی و تعدادی از بچه های مهد اجرا کردیم؛ آن ها با دیدن عروسک ها آن قدر ذوق می کردند که در طول نمایش، سکوت کامل برقرار بود و همه شان تا پایان داستان از جاتکان نمی خوردند.

این تجربه های موفق هنری، زوج جوان را به سمت ساخت فیلم و سریال های عروسکی برده است. قرار است شخصیت ترپچه تلویزیونی شود و مناطق گردشگری خراسان رضوی را به بچه ها معرفی کند. این طرح، بخشی از برنامه های این زوج جوان برای آینده ای نزدیک است.

بازگشت مریم به فعالیت هنری

با جمع شدن شرکت تبلیغاتی و محدود شدن فعالیت در حوزه چاپ، مریم دوباره سراغ هنر رفت. فعالیتش را ابتدا با نقاشی روی سفال شروع کرد و به کانون های هنری مختلف یا مساجد سر می زد تا آنچه را آموخته به کودکان و نوجوانان ارائه کند. حین انجام این فعالیت ها از کانال های مختلف فضای مجازی بازدید می کرد و از این طریق با مؤسسه ای آشنا شد که دنبال نیرو برای تبلیغات و طراحی پوستر بودند. سری به آنجا زد و بعد از طراحی چند پوستر تبلیغاتی، مؤسسه به خاطر فعالیت های فرهنگی از استعداد هنری او در ساخت عروسک هم بهره مند شد. او می گوید: مؤسسه ای که با آن ها همکاری می کردم، یک عموروحانی داشت به نام آقای ایمان صفری که با عروسک های پارچه ای برای بچه ها نمایش اجرا می کرد. صفری از او خواست تعدادی عروسک برای نمایش های جدیدش آماده کند. عروسک های دستی که باید سرشان خالی می شد تا عروسک گردان بتواند با آن ها اجرای بهتری داشته باشد. مریم ساخت این نوع عروسک را بلد نبود و با تشویق آقای صفری به دنبال یادگیری ساخت این مدل رفت. عروسک های اول زیاد چنگی به دل نمی زدند. او می گوید: کسی را نداشتم که ساخت این عروسک ها را از او یاد بگیرم؛ کسانی هم که آموزش می دادند، مبلغ زیادی برای آموزش می گرفتند. بالاخره توانستم مراحل ساخت عروسک را در فضای مجازی آموزش ببینم و آن را بسازم.

جدی تر شدن در حوزه کودک

ساخت عروسک های پارچه ای بعد از چند بار خراب کردن خوب پیش رفت. قدم بعدی مریم که باعث پیشرفت کارش شد، همکاری در اجراهای عروسکی بود. او می گوید: به شدت آدم درون گرایی بودم و کار اجرا برایم سخت بود. بعد از چند اجرا که از روی کاغذ انجام دادم، دریکی از برنامه ها متن آماده شده را یاد برد و به صورت بداهه، کار را همراه آقای صفری به پایان رساندم.

تجربه این اجرا باعث شد مهارت های مریم در صدا سازی و عروسک گردانی بهتر شود. حین ساخت عروسک های پارچه ای به دنبال یادگیری ساخت عروسک های جدید با صورت سیلیکونی رفت و ساخت آن ها را هم از فضای مجازی و بعد از آن به صورت حضوری در تهران و مشهد آموخت. از آن پس بود که همکاری این زوج هنرمند برای گروه سنی کودک و نوجوان شکل گرفت. تجربه مستند سازی علیرضا و هنر عروسک سازی مریم، زمینه ای ایجاد کرد تا پروژه های فرهنگی و هنری در حوزه کودک و نوجوان با کیفیت و جذابیت بیشتری تولید و اجرا شود.

ساخت مستند در این ایام داشتیم صحبت کردیم. مریم هم از چالش ها و تعامل خوب علیرضا در زمان ساخت مستند می گوید؛ اینکه چطور هم زمان با اجرای نمایش عروسکی باید حواسشان به قاب و دوربین کارگردان هم باشد. او ادامه می دهد: هنگام اجراها باید روایت مد نظر کارگردان را هم به تصویر می کشیدم. اتفاقاتی که ممکن بود در طول سفر فقط یک بار بیفتد و دیگر امکان تکرار نداشته باشد.

استفاده از تجربیات پدر بزرگ

علیرضا برای کسب درآمد، بعد از ساخت این مستند به دنبال فروش آن رفت. اما علی رغم پیگیری ها هیچ سازمان و مؤسسه ای، فیلم را از او نخرید و علیرضا به دنبال این بود که فیلم را به جشنواره عمارا سال کند، ولی در نهایت چند روز مانده به جشنواره، دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم آن را خرید و این نخستین منبع درآمد آن ها از هنر شد. او می گوید: به حوزه صدا برداری هم وارد شدم. در این رشته توانستم پیشرفت کنم و بسیاری از مستند سازان در شهر های مختلف برای صدا برداری از من دعوت به کار کردند. نوروز ۱۴۰۱، آغا زاشنایی علیرضا با مؤسسه جوانان آستان قدس رضوی بود و این مؤسسه برای ساخت تعدادی برنامه، از او دعوت کرد. علیرضای گوید: قرار بود مؤسسه، جلساتی آموزشی برای نوجوانان برگزار کند و تعالیم اسلامی و مفاهیم فلسفی این حوزه را به آن ها آموزش دهد. از آنجا که تجربه کانون پدر بزرگم را داشتم، آن را مطرح کردم و استقبال شد. تجربه کار در این مؤسسه چند سال بعد به کارش آمد و مسیر او را با مسیر هنری همسرش، مریم و کار برای کودکان و نوجوانان، همسو کرد.

ساختن ساز درباره اربعین

در ایام محرم و صفر امسال علیرضا و مریم به برنامه «قاب و قدم» که تولید صدا و سیمای خراسان رضوی است دعوت شدند تا علیرضا درباره ساخت فیلم های مستندش به نام های «نقش تو» و «تنها خواهم رفت» در ایام اربعین صحبت کند. علیرضای گوید: این برنامه مختص مستند سازی بود که در رابطه با اربعین اثری ساخته بودند. من و همسرم در این برنامه حضور پیدا کردیم و درباره چالش ها و موانعی که در